

WINTER 2010



- DBF: Bescherming leefbaarheid platteland door stimulering economie
  - *Groet'n oet* Saaxumhuizen • Boerderijenstichting Groningen
- Wandelen in Groningen • Nijs ient kört • Ivoren toren, 'Ieder zijn meug..'

# NIJSBLAD

veur t Grunneger pladdelaand



# VAN DE BESTUURSTAFEL

## MEDEGEBRUIK

Het komt niet vaak voor dat dorps- en beheerderswoning onder één dak te vinden zijn. De keren dat het voorkomt in Groningen zijn niet alleen zeldzaam maar ook meestal probleemloos. Bij Groninger Dorpen krijgen wij zelden vragen, laat staan klachten daarover. Voor het bestuur van het dorps- en beheerderswoning is de constante nabijheid van de beheerder een enorm voordeel maar dat is tevens voor een beheerder het grootste nadeel. Hij of zij is immers ogenschijnlijk nooit vrij en zelfs het privé-doen en laten wordt vaak gerelateerd aan het dorps- en beheerderswoning gebeuren.

Slechts zeer zelden is er een goede fysieke scheiding tussen huis en dorps- en beheerderswoning met alle vervelende bijkomstigheden van dien. En wat te doen als de beheerder aangeeft weg te willen en dus snel op zoek moet naar een andere woning? Om nog maar te zwijgen van 's mans investeringen in de woning, vervalt dat zonder meer aan de eigenaar?

Is het energieverbruik zodanig te splitsen dat het dorps- en beheerderswoningdeel in aanmerking komt voor energiebelastingteruggave?

Lastig dus, maar in de gevallen die mij bekend zijn, functioneert het zeer goed en zijn zowel beheerder als bestuur tevreden. En dat laatste leidt weer tot een goede uitstraling naar de bezoeker.

En de bezoeker/gebruiker van het dorps- en beheerderswoning is degene die wij nodig hebben. Zeker in de tijd waarin dorps- en beheerderswoning met hun huiskamerachtige functie meer dan nodig zijn. Nodig om de ontmoeting en dus de samenhang in een gemeenschap in stand te houden en waar mogelijk uit te breiden en/of te verbeteren.

In onze krimpflyer '20 keer kop d'r veur!' wijzen wij ook nadrukkelijk op de belangrijkheid van de dorps- en beheerderswoning. En eerlijk gezegd is het dan van ondergeschikt belang of de beheerder onder hetzelfde dak woont.

Jan Boer, vice-voorzitter



## DE VERENIGING GRONINGER DORPEN

### De stem van het Groninger Platteland

De vereniging Groninger Dorpen zet zich in voor een leefbaar platteland en behartigt de belangen van de bewoners van de Groninger dorpen. De vereniging doet dit met oog voor diversiteit, oor voor de geluiden uit de dorpen zelf en een brede visie op een leefbaar en vitaal landelijk gebied. De kerntaken van de vereniging zijn informatieverstrekking en voorlichting, ondersteuning van individuele leden, belangenbehartiging en onderzoek. Haar achterban bestaat uit organisaties van dorpsbelangen, dorps- en beheerderswoningbesturen en besturen van wijk- en buurtcentra.

# INHOUDSOPGAVE

## 2) Van de bestuurstafel

Een voorwoord van onze vicevoorzitter Jan Boer. Dat dorps- en beheerderswoning onder 1 dak zitten komt niet vaak voor. In die gevallen waar het wel voorkomt, zijn er zowel voor- als nadelen. Het belangrijkste is dat een dorps- en beheerderswoning goed functioneert als huiskamer van het dorp. Zodat de samenhang in de gemeenschap in stand gehouden wordt.



## 4 - 5) Bescherming leefbaarheid platteland door stimulering economie

De ideale stichting DBF wordt een steeds belangrijker partner voor gemeenten, woningcorporaties, ondernemers maar ook dorpsbelangen. DBF heeft als doelstelling het vergroten van de leefbaarheid op het platteland door het ondersteunen en stimuleren van de economie en het toerisme. Inmiddels zijn ongeveer 30 panden in Noord-Nederland aangekocht, gerenoveerd en verhuurd.

DBF zit ook samen met de KVK, MKB-Noord en het Ondernemershuis Eemsmond in het samenwerkingsverband MKB-Going. Het project stimuleert het ondernemingsklimaat op het Hoogeland.

## 6) Nieuws van de plattelandshuizen

- Finse delegatie bezoekt Hoogeland
- Jongeren aan zet in Oost-Groningen!
- Fonds Leve(n)de Dorpen: leefbaarheid en duurzaamheid



## 7) Informatie voor dorps- en beheerderswoning

- Gemeentelijk dorps- en beheerderswoningoverleg, een goed idee! Een mooi voorbeeld is te vinden bij onze Drentse burens.
- Deelnemers project 'Onderhoudsplannen voor Dorps- en beheerderswoning' blij met inzicht in het te verwachten onderhoud van de komende 20 jaar.

## 8) Groet'n oet Saaxumhuizen

Ditmaal een beeld van het dorp Saaxumhuizen, een fraai dorpje met 58 inwoners op een steenworp afstand van Baflo, Eenrum en Pieterburen. Met een kerk als dorps- en beheerderswoning waar dorps- en beheerderswoning 'De Gloazekiekers' maandelijks een bijeenkomst organiseert. Voor de restauratie van de kerk is onlangs Leader-subsidie toegekend.



## 9) Boerderijstichting Groningen en Wandelen in Groningen

Boerderijstichting Groningen zet zich in voor het behoud van historische boerderijen. Grote boerderijen worden vaak uit praktische overwegingen gesloopt en dat is jammer want Groningen heeft op dit gebied veel moois te bieden. De stichting helpt eigenaren bij het behoud van het historische karakter van de gebouwen. Eens in de twee jaar wordt de Teenstrapijs uitgereikt.

Het stichtingsbestuur van Wandelen in Groningen voor het eerst bijeen.

## 10) Nijs ient kört

Buizenzone Eemsdelta, NL Doet, B(l)oeiende Bosranden, geslaagde excursie Oost-Groningen, Groninger Dorpen-dag.



## 11) Van de redactie

Met de agenda, colofon en contactgegevens.

## 12) Ivoren Toren

De column van Dirk Strijker.

# BESCHERMING LEEFBAARHEID PLATTE- LAND DOOR STIMULERING ECONOMIE

## DBF, STICHTING MET EEN MISSIE

**Een veelbelovend alternatief voor de startende ondernemer in Noord-Nederland, maar ook de redding voor (bedrijfs) panden die in verval dreigen te raken en daarmee een gewaardeerd beschermer van de leefbaarheid op het Groningse platteland. De ideële stichting DBF (Doarp en Bedriuw Fryslân (Dorp en Bedrijf Fryslân)) wordt een steeds belangrijker partner voor Groningse gemeenten, woningcorporaties, ondernemers, maar ook voor verenigingen van dorpsbelangen.**

DBF is in 1990 opgericht mede op initiatief van de zusterorganisatie van Groninger Dorpen: de FLD, de Vereniging van Kleine Dorpen in Friesland (tegenwoordig Doarpswurk). Inmiddels heeft de stichting ongeveer 30 panden in Noord-Nederland in beheer. "Het gaat daarbij om industrieel erfgoed, maar ook om nieuwe panden", aldus Joanneke Haasbroek van DBF. De stichting heeft als doelstelling het vergroten van de leefbaarheid op het platteland. "Dat doen we door het ondersteunen en stimuleren van de economie en het toerisme."

### CAFÉ

DBF heeft heel Noord-Nederland als werkterrein. De invloed op het Groningse platteland wordt steeds groter. Haasbroek: "Neem nu het voorbeeld van een ondernemer die graag een dorpskroeg wil overnemen.

Hij kan het zelf financieel niet rond krijgen en vraagt onze hulp. Wij kopen het pand, knappen het op en verhuren het voor een marktconforme prijs aan de ondernemer. Die kan zijn werk uitvoeren in het pand dat hij wil en voor het dorp wordt een beeldbepalend pand,



maar ook een belangrijke voorziening behouden." Een voorbeeld: in het midden van het Noord-Groningse dorp Hornhuizen staat een voormalig café. Het pand staat al een tijd leeg. De eigenaar wilde het pand slopen en een woonhuis op de kavel bouwen. 'Erik Wong, docent Rietveld Academie en zelfstandig grafisch ontwerper, heeft andere plannen met het pand. Hij wil het ontwikkelen tot een creatieve plek voor mensen die alleen of in groepen aan de slag willen, "Werkplek Wongema". Door het creëren van werk- en overnachtingsmogelijkheden voor creatieve professionals, gecombineerd met een (eet)café, wil hij de levendigheid en openbare functie van het pand voor het dorp behouden. Inmiddels is het pand aangekocht en de verbouwingsplannen liggen klaar. De sloop is van de baan.

### DYNAMIEK

In Woldendorp komt een zorgsupermarkt, gecombineerd met een dorpspunt. De supermarkt van Woldendorp sloot een paar jaar geleden haar deuren. Stichting DBF heeft het leegstaande pand aangekocht en gaat het renoveren. De gemeente Delfzijl creëert een dorpspunt in het pand. Haasbroek: "Het realiseren van een supermarkt en dorpspunt is in een tijd van krimp een belangrijke stimulans voor sociale samenhang en leefklimaat in Woldendorp." Jaap en Pauline Bouma uit Woldendorp gaan de winkel exploiteren. Zij zijn ook uitbater van zorghotel Wilhelmina, waar ze werken met mensen met een beperking. Deze mensen hebben behoefte aan activiteiten en daarvoor biedt de nabije omgeving nu te weinig mogelijkheden. In de zorgsuper



kunnen hun cliënten worden ingezet en werk doen dat waardevol is, zowel voor henzelf als voor het dorp.

Haasbroek wijst ook op de locomotiefremise bij Nieuweschans, die lange tijd nauwelijks is gebruikt. Het fraaie bouwwerk verdiende beter. Er moest een nieuwe bestemming voor worden gevonden. DBF heeft het pand aangekocht en gerenoveerd om te verhuren aan ondernemers uit de creatieve sector. Momenteel is er behalve een museum en kunstencentrum (met workshopruimte) ook een grand café gehuisvest, De Oude Remise, bekend van de maandelijkse concerten die daar georganiseerd worden. Ook een maandelijkse kunstenaarssociëteit wordt in het grand café gehouden. Kortom, alle dynamiek zit weer in dit ene gebouw."

## DBF TOONT MEERWAARDE VOOR ONDERNEMERS HOOGELAND

**Ondernemers op het Hoogeland krijgen tot eind 2012 een belangrijke economische impuls. De Stichting DBF, de Kamer van Koophandel, MKB-Noord en het Ondernemershuis Eemsmond hebben een samenwerkingsverband opgezet: het project MKB-Going (Goed Ondernemen In Noord-Groningen). Het project ondersteunt ondernemersorganisaties, gemeenten en andere betrokkenen in het opzetten van een visie en acties om het ondernemersklimaat te stimuleren. Ook individuele bedrijven kunnen op steun rekenen, bijvoorbeeld als ze in zwaar weer verkeren of open staan voor een "mentor". Het project is dit jaar gestart met ruim € 800.000 aan LEADER-geld en gemeentelijke bijdragen.**



De gemeenten Delfzijl, Eemsmond, Appingedam, de Marne, Loppersum, Bedum, Winsum en Ten Boer doen aan MKB-Going mee. Deze gemeenten herbergen samen ongeveer 5000 ondernemers. 'Aanjager' Ruud Wubbolts is enthousiast. "We richten ons vooral op ondernemers die er gewoon hun bedrijf hebben. Je merkt dat die vaak wel wat steun en ervaring kunnen gebruiken. De afgelopen maanden hebben we actief contact gezocht met ondernemers; om te inventariseren hoe het gaat en onze oplossingen aan te reiken." Het Kamer van Koophandel-project om mentoren te leveren voor bedrijven en ook de startersdagen die zij regelmatig organiseert zijn op zich wel bekend,

maar toch is MKB-Going volgens Wubbolts een efficiënt initiatief met een belangrijke meerwaarde. "De deelnemende organisaties hebben veel kennis op gebied van ondersteuning van bedrijven en producten en diensten die bedrijven uitstekend kunnen gebruiken". Zo heeft de Kamer van Koophandel diensten om de eigenaren van bedrijven een steun in de rug te geven door bijvoorbeeld het mentorenproject of het commissarissenproject.

DBF kan ondernemersverenigingen helpen om goed te werken als belangenvereniging voor de lokale ondernemers, of een rol vervullen bij de huisvesting van bedrijven op het platteland. Door precies te kijken wat een bedrijf nodig heeft, kunnen we maatwerk leveren. De goede aanpak bij de juiste kwestie. Met gemeenten wordt samengewerkt in het opzetten van een goede visie op het ondernemersklimaat. Ondernemersverenigingen worden ondersteund zodat zij op een goede wijze aan belangenbehartiging voor hun leden kunnen doen. Dat is vaak voor verbetering vatbaar."



Het project duurt drie jaar, maar waaraan is te zien of het een succes is? Wubbolts kan die streep eigenlijk niet trekken. "Het is een succes als we tegen de trend, de krimp in, toch een goed ondernemersklimaat en goed draaiende bedrijven op het Hoogeland behouden. We zijn nu een paar maanden aan de gang en de respons is prima. We hebben al signalen dat er op het Hoogeland zaken samenkomen. Bedrijven komen steeds meer naar ons toe. Er is de komende drie jaar nog veel te winnen en dat is mooi voor het ondernemersklimaat, maar dus ook voor het totale leefklimaat in het noorden."

Meer weten over MKB-Going: [www.mkbgoing.nl](http://www.mkbgoing.nl)



# NIEUWS VAN DE PLATTELANDSHUIZEN

## NIEUWS PLATTELANDSHUIS HOOGELAND

### Finse delegatie bezoekt Hoogeland

Op woensdag 13 oktober bracht een groep uit Finland een werkbezoek aan het Plattelandshuis, en aan het Hoogeland. Het bezoek stond al in het voorjaar op het programma, maar ging toen niet door vanwege de stremming in het luchtverkeer vanwege de aswolk van een IJslandse vulkaan. De groep kreeg informatie over diverse LEADER-projecten. Het netwerkproject 'Ondernemende Vrouwen' werd toegelicht door Emmy Wolthuis. Dit project van de Vereniging Groninger Dorpen wordt ondersteund vanuit het Loket Leve(n)de Dorpen. Ook vertelde Susanna Lemstra over het project Hoogeland op de Kaart, dat als doel heeft het stimuleren van toerisme en recreatie op het Hoogeland. Als concreet voorbeeld van een evenement dat zowel op het Hoogeland als elders in Europa met LEADER-geld is gefinancierd, werd door Elles Bulder verteld over de Dag van de Regio. Tenslotte wordt het project voor het stimuleren van het midden- en kleinbedrijf, MKB-Going, toegelicht door Ruud Wubbolts. De Finse delegatie bestond uit coördinatoren van het Finse Plattelandsontwikkelingsprogramma, afkomstig uit verschillende Finse provincies. Ook mensen van het ministerie van Landbouw en Bosbeheer, een coördinator duurzame energie en een aantal toetsingsmedewerkers maakten deel uit van de groep. De Finnen vonden de aanpak van de plattelandsontwikkeling op het Hoogeland bijzonder inspirerend.

## NIEUWS PLATTELANDSHUIS WESTERKWARTIER: LEEFBAARHEID EN DUURZAAMHEID

Bij Leve(n)de Dorpen worden steeds vaker projecten ingediend die naast leefbaarheid een duurzaamheidsdoel hebben. Het fonds Leve(n)de Dorpen blijkt niet altijd het aangewezen fonds, maar via adviezen kunnen de projectindieners vaak wel verder worden geholpen.

Ter illustratie onderstaande drie projecten:

- Middag-Humsterland Duurzaam. Vloeit voort uit de dorpsvisie van Oldehove, daarom het advies de subsidieaanvraag voor de opstartfase van dit project ook door dorpsbelangen Oldehove te laten indienen. Dat toont het draagvlak aan. De initiatiefnemers van dit project streven naar een bewuster energiegebruik en stimuleren de productie van lokaal duurzaam geproduceerde energie.
- Project zonne-energie zwembad de Griffioen, Grijpskerk. Hier blijkt de provinciale financiering inmiddels geregeld te zijn via het potje Duurzame Energie van de provincie Groningen. Zonne-energie draagt bij tot een gezonde exploitatie van het zwembad van Grijpskerk en draagt daarmee bij aan het voortbestaan van deze voorziening.
- Aanvraag voor een haalbaarheidsstudie voor het project Duurzame verwarming sportcentrum Oldekerk. Deze is door het Loket geaccordeerd.

## NIEUWS PLATTELANDSHUIS OOST

Onderstaand bericht kon u al eerder en uitgebreider lezen in ons 'digitaal Nijbsblad'. Aanmelden kan via [www.groningerdorpen.nl](http://www.groningerdorpen.nl).

### Jongeren aan zet in Oost-Groningen!

Per 1 oktober start het pilotproject Leader4jongeren in de Veenkoloniën. Europees LEADER-geld is hierin speciaal bedoeld voor jongeren tussen de 12 en 18 jaar. Wie een idee of initiatief heeft dat bijdraagt aan de leefbaarheid en/of de economie van de eigen omgeving, kan hiervoor een bijdrage aanvragen. Het gezamenlijk opknappen van een soos bijvoorbeeld, of het maken van een graffitiwand bij een speelplein, het opzetten van een boodschappendienst voor oudere mensen in het dorp of gezamenlijk vervoer naar scholen. Veel is mogelijk!

## ENTHOUSIASTE REACTIES DORPSHUISBESTUURDERS BIJ PRESENTATIE ONDERHOUDSPLANNEN

Begin november kwamen in Onderdendam de deelnemers aan het project 'Onderhoudsplannen voor Dorpshuizen' bij elkaar. Er vond een levendige discussie plaats over de onlangs gepresenteerde plannen die de dorps huizen inzicht geven in het te verwachten onderhoud in de komende 20 jaar. De dorps huizen gaven aan blij te zijn met dit belangrijke handvat. Tijdig reserveren en onderbouwde subsidie aanvragen werden genoemd. Er werd besproken hoe door zelfwerkzaamheid de kosten te drukken. Maar ook waren er suggesties om het huidige concept dat zich puur richt op de technische staat van een gebouw, uit te breiden met bijvoorbeeld esthetische aanbevelingen. De reacties hebben Groninger Dorpen gesterkt in het idee de

politiek per brief te benaderen om aandacht voor het onderwerp te vragen. Dorps huizen kunnen veel zelf maar verdienen steun. Elk dorps huis zou een onderhoudsplan moeten hebben en gemeenten zouden beleid hierop kunnen maken. Na de statenverkiezingen van 2 maart staat er een symposium op stapel. Het project 'Onderhoudsplannen Groninger Dorps huizen' is een initiatief van de vereniging Groninger Dorpen en de Koninklijke Nederlandse Heidemaatschappij en wordt ondersteund door het Loket Leve(n)de Dorpen. Deelnemers: Den Horn, Littelbert, Boerakker, Uithuizen, Loppersum, Garmerwolde, Kruisweg, Onderdendam, Losdorp en Niekerk.



## GEMEENTELIJK DORPSHUIZENOVERLEG

In onze pas verschenen krimpflyer '20 keer kop d'r veur!' adviseert Groninger Dorpen haar leden o.a. samen te werken met andere dorpen. Bijvoorbeeld door elkaar regelmatig op te zoeken in een dorpenoverleg. Ook voor dorps huizen is zo'n overleg ideaal om kennis en ervaringen uit te wisselen. Bovendien kan het handig zijn een gezamenlijk standpunt richting de gemeente in te nemen. Omgekeerd werkt het voor de gemeente efficiënt wanneer een discussie niet met elk afzonderlijk dorps huis gevoerd hoeft te worden.

In Groningen zijn hiervan een paar voorbeelden te vinden. In Loppersum wordt de subsidie die de gemeente beschikbaar stelt voor onderhoud, door de dorps huizen zelf onderling verdeeld. Dit gebeurt tijdens de jaarlijkse bijeenkomst van het Platform Lopster Dorps huizen. In de gemeente Ten Boer vond afgelopen oktober voor de tweede maal een gemeentelijk dorps huizenoverleg plaats. Het initiatief hiertoe is door de dorps huizen zelf genomen. Ditmaal werd er o.a. uitgebreid gediscussieerd over het vinden en binden van vrijwilligers. Wel zo handig om niet allemaal opnieuw het wiel uit te hoeven vinden.

### DORPSHUIZENOVERLEG MIDDEN-DRENTHE

Een mooi voorbeeld is ook te vinden bij onze burens. Het Dorps huizenoverleg Midden-Drenthe komt twee maal per jaar bij elkaar om gezamenlijk ontwikkelingen, thema's en knelpunten te bespreken. Ook de dorpen die nog bezig zijn met het opzetten van een voorziening worden uitgenodigd. In totaal nemen 18 dorps huizen deel aan dit overleg.

### HOE GAAT DIT IN ZIJN WERK?

Een agendacommissie, bestaande uit bestuursleden van verschillende dorps huizen, zorgt voor de voorbereiding van deze bijeenkomsten. De dorps huizen bepalen vervolgens zelf de

actiepunten voor het komende jaar.

Naast deze gezamenlijke actiepunten kan elk dorps huis ook zelfstandig actie ondernemen. Professionele ondersteuning vindt plaats vanuit de stichting Welzijn Midden-Drenthe, aan de hand van werkafspraken die jaarlijks samen worden vastgesteld. De dorps huizenconsulent van de Brede Overleggroep Kleine Dorpen woont de bijeenkomsten bij en informeert de aanwezigen over actuele zaken. Een budget voor zo'n avond is niet nodig. Het dorps huis waar de bijeenkomst wordt gehouden trakteert op koffie. De Gemeente Midden-Drenthe is content met deze werkwijze.

### DOEL VAN DE BIJENKOMST

De bijeenkomsten hebben drie doelen: de totstandkoming van regelingen met de Gemeente, het uitwisselen van ervaringen en het op elkaar afstemmen van het cursuswerk in de dorpen. Afgelopen jaar zijn weer mooie resultaten geboekt. Samen met de Gemeente is gewerkt aan de 'koersnotitie Dorps huizen', met onder meer regelingen t.a.v. onderhoud, verbouw en innovatie. Cursussen zijn in de meeste gevallen samen met de Buurtacademie (volwasseneneducatie) dorps breed aangeboden.

### BETROKKEN BEWONERS

De dorps huizen in Midden-Drenthe zijn allemaal in eigen bezit. De dorpen zijn dan ook zelf verantwoordelijk voor de directe contacten met de gemeente. Hierdoor is de betrokkenheid van de bewoners groot. Een bijkomend voordeel van deze maatschappelijke betrokkenheid is dat mede hierdoor de dorps huizen politiek gezien aardig 'in the picture' zijn.

Wilt u binnen uw gemeente ook een dorps huizenoverleg starten dan helpt Groninger Dorpen u daar graag bij. Meer informatie: Pieter Knol 050 306 29 00.

In elke aflevering van dit Nijbsblad wordt een dorp of dorps huis in onze provincie nader bekeken. Deze keer kijken we naar het dorp Saaxumhuizen.



## GROET'N OET Saaxumhuizen

Ernst Kuitert is voorzitter van de vereniging voor Dorpsbelangen in Saaxumhuizen. Saaxumhuizen is een fraai dorpje met 58 inwoners, met groene weilanden rondom. Baflo, Eenrum en Pieterburen liggen elk op een aantal kilometer. De kerk fungeert als dorps huis, vertelt Kuitert: "We hebben een dorps sociëteit opgericht, 'de Gloazekiekers'." Lachend ontkent hij dat deze naam iets te maken heeft met te diep in het glaasje kijken. "Nee hoor, het is een oude geuzennaam voor Saaxumhuizers. Het heeft te maken met naar binnen kijken door de ramen van huizen." Naar binnen kijken in dit dorp is best aantrekkelijk; de authentieke panden zien er in elk geval van buiten verzorgd uit.

Kuitert: "Er zijn hier 17 huizen en 8 boerderijen. Je kent hier dus iedereen. De meeste mensen die hier wonen zijn hier niet geboren. We zijn bijna allemaal import. Dat betekent ook dat we hier heel bewust zijn gaan wonen, je ziet hier geen verkrotte huizen." Kuitert woont zelf in de vroegere bakkerij. Hij heeft het pand prachtig opgeknapt, zijn vrouw Marijke runt er Bed & Breakfast Finisterre. Rondom het pand scharrelen zijdehoentjes.

Van Finisterre naar de kerk is het een meter of honderd. Kuitert weet veel van de van oorsprong Middeleeuwse kerk: "Vroeger stond de toren apart, die is later aan de

kerk gebouwd. Daarom zie je in de nieuwe toren ook geen kloostermoppen meer." De toren heeft wel een balustrade bovenin, een trekpleister voor toeristen. In de zomer loopt Kuitert regelmatig naar boven om mensen te laten genieten van het prachtige uitzicht: "Gelukkig wordt de kerk binnenkort helemaal gerestaureerd door de Stichting Oude Groninger Kerken, eigenaar van het pand. De omloop bovenin de toren zal flink worden opgeknapt.

Ook in de kerk is veel te doen, de ruimte waar we bijeenkomen met de sociëteit zal bijvoorbeeld worden vergroot." Ook aan het pleisterwerk op de muren zal worden gewerkt. De moderne muurschildering van Wouter Bosman zal dan weer verdwijnen. Voor de restauratie is onlangs een LEADER-subsidie toegekend, omdat de kerk echt door de dorpingen zelf wordt benut. Kuitert: "We hebben één keer per maand een bijeenkomst in de kerk van onze sociëteit. We serveren soep en broodjes en er is een voordracht, bijvoorbeeld over geologie of over de geschiedenis van een boerderij. Meestal iets dat gerelateerd is aan de omgeving. Daarnaast hebben we elk jaar een rommelmarkt in juni, in september een boekenmarkt en een 'Zing je warm'- bijeenkomst met kerst." Kuitert geniet van het wonen in Saaxumhuizen: "Het is een mooi dorp, het is klein, stil en besloten. Iedereen woont hier met plezier!"

## BESTUUR VOOR STICHTING WANDELEN IN GRONINGEN I.O.

Op 12 oktober jl. kwam het bestuur van de Stichting Wandelen in Groningen i.o. voor het eerst bijeen. Het bestuur bestaat uit Jannie Reinders, Janny Vlietstra en Kor Dijkstra. Zij zijn voorgedragen door Landschapsbeheer Groningen, Stichting Oude Groninger Kerken en Groninger Dorpen. Doel van de stichting is afstemming en coördinatie tussen de vele wandelinitiatieven en -organisaties in Groningen, met als hoofddoel het faciliteren van de wandelaar en het bevorderen en promoten

van het wandelen in de provincie Groningen. Tot 2013 is er financiering beschikbaar gesteld door de Provincie Groningen en het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling voor een projectleider en secretariaat. Deze posten worden ingevuld door resp. Landschapsbeheer Groningen en Groninger Dorpen. OVERIGENS ZIJN ER MOMENTEEL NIEUWE GRONINGEN LOOPT!-ROUTES IN ONTWIKKELING RONDOM DE STAD, MET SUBSIDIE VANUIT REGIOPARK.



## BOERDERIJENSTICHTING GRONINGEN

Boerderijstichting Groningen zet zich in voor het behoud van historische boerderijen, waarbij gebouw en erf nadrukkelijk als één geheel worden gezien. Grote boerenhuizen worden vaak uit praktische overwegingen gesloopt en dat is jammer, want Groningen heeft op dit gebied veel moois te bieden. Groninger boeren zijn namelijk altijd relatief rijk geweest.

Wijbrand Havik, secretaris van de Boerderijstichting vertelt. "In 1595 werden alle kloostergoederen en landerijen verbeurd verklaard en toegewezen aan de provinciale besturen. Zo werd de Provincie plotsklaps verhuurder van een grote hoeveelheid cultuurgrond. Om de boeren meer verantwoordelijk te maken voor de kwaliteit van hun bedrijf voerde de Provincie in de 17e eeuw het beklemrecht in. Dit betekende dat boeren het land oneindig konden huren tegen een vaste prijs. Een unieke situatie die een grote invloed had op de welvaart van de boeren. Terwijl de prijzen van landbouwproducten sterk stegen, bleven de huren gelijk. Daar waar elders uiterlijk vertoon vermeden werd omdat dat kon leiden tot verhoging van de pachtsom, werden in Groningen boerderijen als paleizen gebouwd."

### MAAR TIJDEN VERANDEREN

"Veel boerderijen raakten in verval vanwege de hoge onderhoudskosten. Wil je tegenwoordig het gebouw in oorspronkelijke staat behouden, moet je of veel geld hebben of het gebouw een andere profijtelijke functie geven. Wij proberen de eigenaren te helpen dit te doen met behoud van het historische karakter van de boerderijen. Wij kennen de subsidies en de regels van monumentenzorg."

Het mooie aan de Boerderijstichting Groningen is dat zij in tegenstelling tot veel andere boerderijstichtingen, een sterke band heeft met de oorspronkelijke doelgroep.

De helft van de bestuursleden is zelf boer en het overgrote merendeel van de donateurs woont op een boerderij. Havik: "Wij zijn een organisatie van en voor boeren. Dat betekent dat wij goede ingangen hebben in de agrarische wereld. Twintig jaar terug werd een boerderij alleen opgeknapt wanneer deze als woonboerderij moest dienen. Tegenwoordig zijn ook boeren zelf geïnteresseerd in het restaureren van hun boerderij".

Eens in de twee jaar deelt de stichting de Teenstraprijs uit. Hiermee wil de stichting haar waardering uitspreken voor de eigenaren van de genomineerde boerderijen voor het in stand houden van dit culturele erfgoed. Prachtige voorbeelden van alternatief gebruik worden door middel van de prijs voor het voetlicht gebracht. Dit jaar was het thema van de Teenstraprijs 'bewoning door meer dan één huishouden'. De winnaar werd een karakteristieke Oldambster boerderij uit 1750 waar vier wooneenheden zijn gerealiseerd.

Havik: "We kiezen telkens voor een uitdagend thema waarmee we ook de politiek prikkelen. De bewoning door meerdere gezinnen is een mooie oplossing om de historische boerderijen voor het landschap te behouden. Maar Provincie en gemeenten hebben deze ontwikkeling lang tegen gehouden. Gemeenten zijn bijvoorbeeld bang dat het ten koste gaat van het toegewezen wooncontingent. Provincie en gemeenten zien de historische boerderijen wel als visitekaartje. Maar als behoud je serieus is, moet hergebruik ook mogelijk worden gemaakt. Je ziet dat die omslag nu gelukkig begint te komen."

MEER INFORMATIE:  
BOERDERIJENSTICHTING GRONINGEN 050 312 65 45



# NIJS IENT KÖRT

## BUIZENZONE EEMSDelta

Groningen Seaports en NOM onderzoeken de haalbaarheid van een Buizenzone tussen de Eemshaven en Delfzijl. Dit is een strook grond die wordt gereserveerd om in de toekomst verschillende buisleidingen voor het vervoer van vloeistoffen en gassen in te kunnen leggen.

Men denkt dat zo'n Buizenzone goed is voor de ontwikkeling van (chemische) industrie in de regio. Als de Buizenzone Eemsdelta is gerealiseerd, wordt het voor bedrijven gemakkelijker om snel een buisleiding te leggen. Nu duurt het vaak jaren voor alle nodige vergunningen en voorzieningen zijn geregeld. Daar komt bij dat op die manier alle leidingen naast elkaar komen te liggen en een wirwar van leidingen in het gebied wordt voorkomen.

De komende maanden onderzoekt het projectbureau Buizenzone Eemsdelta wat het effect van zo'n buizenzone zou zijn op omgeving, milieu en landbouw. Bovendien wordt een maatschappelijke kosten-batenanalyse (MKBA) opgesteld. Hierin worden de maatschappelijke kosten onderzocht.

Drie potentiële routes voor de zone worden vergeleken. Het is de bedoeling dat alle onderzoeken begin 2011 gereed zijn. Daarna moet duidelijk worden welke route de voorkeur heeft. De definitieve beslissing moet genomen worden door de Provinciale Staten van Groningen. Deze beslissing wordt zomer 2011 verwacht.

MEER INFORMATIE KUNT U VINDEN OP [WWW.BUIZENZONE.NL](http://WWW.BUIZENZONE.NL).

## NL DOET

Op 18 en 19 maart 2011 organiseert het Oranjefonds weer NL DOET. Een vrijwilligersactie waarbij iedereen uitgenodigd wordt om de handen uit de mouwen te steken voor een ander. Heeft uw organisatie een klus te klaren en kunt u daar extra handen bij gebruiken? Misschien moet de bar van het dorps huis geschilderd worden? Of is de speeltuin aan een opknapbeurt toe? Maatschappelijke organisaties die voor 31 januari 2011 een klus aanmelden kunnen hier een bijdrage van maximaal € 500,- voor krijgen. De voorwaarden leest u op [WWW.NLDOET.NL](http://WWW.NLDOET.NL). Iedere organisatie die een klus aanmeldt, krijgt in ieder geval een gratis promotiepakket.

## B(L)OEIENDE BOSRANDEN

Het samenwerkingsproject met Landschapsbeheer Groningen "B(l)oeiende bosranden" krijgt een vervolg.

Vijf nieuwe bossen in Noord-Groningen kunnen meedoen omdat Leader Hoogeland nogmaals middelen beschikbaar heeft gesteld. De eerste geïnteresseerde deelnemers hebben zich reeds gemeld. Aan de eerste serie van het project hebben de dorpen Ten Boer, Onderdendam, Westerlee, Nieuw-Beerta, Boerdam-Fraamklap, Noordbroek, Boerenerven Ulrum, Woldendorp en Tuikwerd meegedaan. In samenwerking met de verschillende grondeigenaren en Landschapsbeheer Groningen hebben ze hun bossen diverser en functioneler gemaakt. Ter afsluiting van de eerste serie wordt voor de betrokken vrijwilligers op 19 november een informatieve bijeenkomst georganiseerd in Het Geweide Hof te Garmerwolde.

## GESLAAGDE EXCURSIE DOOR OOST-GRONINGEN

Leden en niet-leden van Groninger Dorpen hebben op zaterdag 16 oktober een inspirerend programma tot zich kunnen nemen. Met ongeveer 30 deelnemers zijn we door ons bestuurslid uit de regio, Geke Hanselmann, op weg van het vernieuwde dorps huis van Boven Pekela naar het MFC van Veererveen en tot slot naar het Plattelandshuis Oost-Groningen in Winschoten, geïnformeerd over het wel en wee van deze regio.

Op iedere locatie was er steeds een inleiding van een initiatiefnemer van een project, maar daarnaast ook informatie over wat Groninger Dorpen zoal voor dorpsbelangen en dorps huizen kan betekenen. Wij hebben enthousiaste reacties ontvangen en hopelijk melden zich t.z.t. ook nog een paar nieuwe leden.

*Onderstaand bericht kon u al eerder en uitgebreider lezen in ons 'digitaal Nijlsblad'. Aanmelden kan via [www.groningerdorpen.nl](http://www.groningerdorpen.nl).*

### > Groninger Dorpen-dag

De organisatie van de Groninger Dorpen-dag is volop in voorbereiding.

Inmiddels is er ook een logo ontworpen. Voelt u zich betrokken bij het Groninger Platteland en uitgedaagd om als plattelandsbewoner rechtstreeks de discussie aan te gaan met politici die landelijk, provinciaal en/of gemeentelijk de belangen van het platteland moeten behartigen, noteer dan alvast in uw agenda: **zaterdag 5 februari 2011, 10.00 - 15.00 uur**, Fivelcollege, Delfzijl.



# AGENDA

kijk voor meer informatie op [www.groningerdorpen.nl](http://www.groningerdorpen.nl)

- 30 november..... Krimpbijeenkomst DEAL-gebied (Leermens), voor dorpsbelangen- en dorps huishuisorganisaties. Wat komt er op ons af en wat kunnen we er zelf aan doen?
- 1 december..... Krimpbijeenkomst Oost-Groningen (Vriescheloo), voor dorpsbelangen- en dorps huishuisorganisaties
- 7 december..... Thema-avond dorpsarchieven, regio Oost (Muntendam)
- 5 februari 2011..... Vervolg PlattelandsParlement: 'Groninger Dorpendag'



Leden die willen kennismaken met het bestuur of punten willen aankaarten of bespreken: u bent van harte welkom bij het Bestuursproatje, tijdens de bestuursvergaderingen van de vereniging Groninger Dorpen! De bestuursvergaderingen in dorps huizen in de provincie vinden vrijwel maandelijks plaats. Komt het bestuur bij u in de buurt, dan ontvangt u een uitnodiging.

## COLOFON

### Redactie:

Rogier Verhagen  
Agmar van Rijn  
Pieter Knol  
Gilian Wijnalda

### Met (tekst)bijdragen van:

Dirk Strijker

### Foto's:

Cover: Jacqueline Kloppenburg ([www.beeldspel.nl](http://www.beeldspel.nl))  
Pag 4/5: DBF (foto's Hornhuizen en Oudezijl)  
Pag. 9: Erwin Muntinga  
Overige foto's: medewerkers Groninger Dorpen

Vormgeving: Fenna Houwen (Fenatic)



## CONTACT

Groninger Dorpen  
Postbus 23  
9790 AA Ten Boer  
t 050 306 29 00  
f 050 306 29 09  
e [info@groningerdorpen.nl](mailto:info@groningerdorpen.nl)  
l [www.groningerdorpen.nl](http://www.groningerdorpen.nl)

### Bezoekadres

Hendrik Westerstraat 24  
9791 CT Ten Boer

### Redactie

Voor het aanleveren van kopij, mail de redactie: [nieuwsbrief@groningerdorpen.nl](mailto:nieuwsbrief@groningerdorpen.nl).

De deadline voor aanlevering voor de eerstvolgende uitgave is 14 februari.

ISSN: 184-060X



Groninger Dorpen wordt gesteund door de Provincie Groningen



# IVOREN TOREN

Dirk Strijker Hoogleraar Plattelandsontwikkeling op de Mansholt-leerstoel aan de Rijksuniversiteit Groningen

## Ieder zijn meug...

Met alle krimp en schaalvergroting wordt er hard nagedacht over op welke plek voorzieningen geconcentreerd zullen worden. Begrijp me goed, het gaat niet altijd om keuzes van overheden, vaak doet de markt gewoon haar werk. Er kunnen nog zulke mooie plannen zijn om ergens een winkelcentrum te ontwikkelen, als de winkeliers en de klanten het niet zien zitten dan houdt het op.

Dat geldt ook voor scholen en andere voorzieningen. We zijn momenteel een onderzoek aan het opzetten om te voorspellen waar de inwoners van een gebied hun voorzieningen zullen halen. Welke school ze zullen kiezen, naar welke winkel ze zullen gaan en naar welk dorpshuis. De achtergrond van dat onderzoek is dat er allerlei fraaie gebouwen op het platteland vrijkomen, en het ligt voor de hand sommige te gebruiken voor voorzieningen. We weten inmiddels dat klanten lang niet altijd voor de dichtstbijzijnde voorziening kiezen. En dus alle redenen om uit te zoeken waarvoor ze dan wel kiezen. Er kunnen veel redenen zijn om niet het kortste pad te bewandelen

Een belangrijke is dat mensen niet altijd vanuit hun woonplek redeneren. Veel mensen doen hun boodschappen niet in het dorp, maar in de plaats waar ze werken, of ergens halverwege. Soms koop ik mijn spullen bij de AH To Go op het universiteitsterrein. Maar lang niet altijd, want op weg naar huis rij ik vaak over de A7. De Aldi in Zuidbroek is dan een voor mij aantrek-

kelijke winkel, hoewel ik niks met Zuidbroek of met Aldi heb. Meerdoelig reizen heet zo iets in slecht Nederlands. Soms kiezen mensen niet voor woonplek of werkplek als uitgangspunt voor hun zoekgedrag, maar iets anders, zoals een openbaar vervoer knooppunt. Dat is bijvoorbeeld soms het geval als iemand een ziekenhuis, of een verzorgingshuis moet kiezen. Een goede bus- of treinverbinding geeft meer kans op bezoek.

In de praktijk is het nog veel gecompliceerder. Niet iedereen ruilt de AH To Go zomaar in voor een bezoek aan de Aldi. En een Volvo-garage is voor automobilisten geen goed alternatief als ze een Peugeot rijden. Veel mensen hebben ook nog eens allerlei culturele overwegingen. Iemand van de klei zal niet zo gauw voor een verzorgingstehuis, of een toneelvereniging, op het veen kiezen. Sommige dorpen hebben niets met elkaar, andere veel meer.

En tenslotte, mensen zijn gewoontedieren. Als de tandarts in de vorige woonplaats goed bevalt, zal hij niet snel worden ingeruild voor een tandarts dichterbij. Kortom, veel te onderzoeken, en ik hoop dat overheden in de tussentijd niet blijven denken dat dichtbij beter is dan verder weg.

*Dirk Strijker*

U KUNT REAGEREN VIA [OOGSTGETUIGE@RUG.NL](mailto:OOGSTGETUIGE@RUG.NL)